

köylerimiz girmektedir, Orta Anadolu'nun kurak ve Doğu Anadolu'nun yüksek dağlık yerlerinde olduğu gibi seyrek nüfuslu sahalarda *çiftliklere* ve *komlara* bile yer verilmiştir. Dikkat edildiği takdirde harta okumaya alışkın olanlar için küçük yerleşme konumlarının topografik durumlarını bile, aşağı yukarı, tespit etmek mümkündür. Pek eski medeniyetlerin yatağı olan memleketimizde arkeologları ve tarihçileri ilgilendiren üç kırmızı nokta ile işaretlenmiş *harabe* yerleri (şehir, mabet, anıt,) de işaretlenmiştir.

β. *İdarî coğrafyaya* da gereken ehemmiyet verilmiştir. *İl, ilçe, bucak, köy* merkezlerinin yazı şekilleri ayrıdır. Tabiatıyla bu taksimatın yerleşme yerlerinin nüfus sayısı ile tam bir uygunluğu yoktur: meselâ İstanbul civarında nüfusu 1000 den fazla olan köyler bulunduğu gibi, Doğu Anadolu illerinde görüldüğü üzere, 1000 kişiden az nüfuslu *ilceler* pek çoktur.

γ. *Ulaşım*. Yollar gerek iktisadî gerek askerî coğrafya bakımından pek eskidenberi üzerinde durulmuş, yol ve memleket tasviri (el mesâlik ve el memâlik) mevzî coğrafyanın temelini teşkil etmiştir. Hartacılığın eski ananesine sadık kalındığı bu yeni hartada da görülmektedir. Burada *Demiryolları, kara yolları ve havaî nakliyat* ta dahil olmak üzere *11 işaret* seçilmiştir. *İstasyon, köprü* ve *tünel* işaretleri ile bu gün *işlemekte* olan *demiryolları, yapılmakta* bulunan *demiryolları*, yapılması *düşünülen demiryolları, dekoviller* (dar hatlı demiryolları) hatta maden ocaklarındaki *kablolar* (havaî nakliyat hatlarına) varıncaya kadar makine ile işleyen nakil vasıtaları gösterilmiş olduğu gibi *asfalt, şose, araba yolu, adi yol* (ham yol), *patika* gibi üzerlerinde kamyon, araba, kağrı, hayvan ile veya yaya olarak gidilebilen bütün yollar çizilmiş, yapılmakta olan şoseler de ayrıca işaret edilmiştir. Bundan başka *kara yolu köprüleri*'nin, bekçili ve bekçisiz *deniz fenerlerinin* yerleri de gösterilmiştir. Ayrıca yazı kısaltmalarında *geçit, boğaz, tünel, iskele, telsiz istasyonları* gibi ulaşım noktaları da işaretlenmiştir.

Yine iktisadî coğrafya bakımından bilhassa sulama işlerinde büyük ehemmiyeti haiz olan *kanallar* ile akar suları yatakları içine alan *setler, işlemiş* veya bugün *işlemekte* olan *maden ocakları* ve, yukarıda söylenildiği gibi, *maden suyu* ve *kaplıcaların* yerleri gösterilmiştir. *Telgraf hatları, posta merkezleri* v.s. gibi fikir ulaşım vasıtalarının yerlerini göstermek gibi bazı düşünceler akla gelebilir. Zaten idarî taksimat sınırları gibi oynak bir durumda bulunan bu nevi coğrafî bilgiler için yükünü fazlasıyla almış olan bu yeni hartada yer yoktur. Bundan başka eski, yeni *han* ve *konak* yerleri, büyük *mubarebe meydanları* gibi teferruat ile hartayı doldurmak ta açıklığı ve okunaklığı bozacağından yerinde olmasa gerektir.

Hulâsa 1: 500 000 mikyasındaki harta gerek matematik çatısı gerek akarsu ağı ve deniz kıyıları çizgisinden ibaret iskeleti gerek morfoğrafya temeli bakımından bizde eşi bulunmıyan bir hartadır. Bazı noksanlarına rağmen hem fizikî hem de beşerî ve iktisadî coğrafya noktasından mühim olanlar bu perde üzerine sadık bir şekilde dökülmüş, bu yeni harta *doğruluk, güzellik* ve *ahenk* itibarıyla, maddî ve manevî vasaitsizliğe rağmen, bizde pek iyi başarılmış bir eserdir.